

Samråd i Folketingets udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri den 12. januar 2005

11. januar 2005

MINFF/sago

Samrådsspørgsmål I:

”Ministeren bedes i lyset af, at regeringen bl.a. ved oprettelsen af et nyt Familie- og Forbrugerministerium til en foreløbig udgift på 22 mio. kr. har gjort det til sin mærkesag at styrke forbrugerområdet, og med henvisning til artiklen i Jyllands-posten den 4. december 2004: ”Forbrugerpolitik: Forbrugerrådet i pengenød” redegøre for, hvordan ministeren vil sikre, at Forbrugerrådets aktiviteter specielt på fødevareområdet, men også i det hele taget kan styrkes. Ministeren bedes herunder redegøre for, hvordan ministeren forholder sig til, at Forbrugerrådet må trække sig ud af en række råd og nævn og lukke sin retshjælp til forbrugerne.”

Indledning

Et af formålene med oprettelsen af Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender har været at sætte fokus på forbrugerområdet. Og jeg mener også at det er lykkedes.

Styrkelse af forbrugerområdet

Oprettelsen af ministeriet har ført til en langt mere offensiv forbrugerpolitik.

Vi målretter nu indsatsen mod de markeder, hvor der er problemer.

Samtidig har vi sat fokus på håndhævelse. For faktisk har vi

nogle meget gode regler i Danmark til at beskytte forbrugerne. Nu handler det om at sikre, at de fungerer i praksis – og det kniber det med nogle steder. Derfor har vi sat knap 5 mio. kroner ekstra af til styrket markedsovervågning og til udvidelse af Forbrugerombudsmandens tilsyn.

Et godt eksempel på den nye offensive linie er Forbrugerredøgørelsen for 2004. Den sætter spot på dårlige forbrugerforhold på konkrete markeder og regeringen valgte at følge op med en lang række initiativer for at løse de problemer. Initiativerne er omtalt i pjecen ”Målrettet forbrugerpolitik” fra november måned. Udover initiativer fra Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender har Beskæftigelsesministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet også bidraget.

Forbrugerredøgørelsen viste, at hverken butikkerne eller forbrugerne kendte købelovens regler – og derfor får forbrugerne ikke de rettigheder, de har krav på. Der valgte jeg så straks at igangsætte en købelovskampagne. Forbrugerne får konkret hjælp til at klage gennem en ny klageportal. Og med det nye købelovskort ”9

gode klageråd” er de klædt på til at kende deres rettigheder i butikkerne.

Styrkelse af Forbrugerrådets aktiviteter

Forbrugerrådet er den vigtigste forbrugerorganisation i Danmark. Jeg samarbejder ofte med Forbrugerrådet – og jeg er meget glad for det konstruktive samarbejde vi har.

Det er vigtigt, at forbrugerne har deres egen organisation, som kan sikre at deres interesser bliver varetaget.

Derfor får Forbrugerrådet også et stort tilskud hvert år på Finansloven, som udgør næsten halvdelen af Forbrugerrådets samlede budget. I 2003 modtog Forbrugerrådet ca. 15 mio. kr. i offentligt tilskud. Forbrugerrådets samlede budget var på ca. 32 mio. kr.

Basistilskuddet til Forbrugerrådet er i perioden 2003-2008 blevet reduceret med 1,6 mio. kr., hvilket skyldes de generelle bevillingsreduktioner forbrugerområdet er blevet pålagt i perioden. Det svarer til de generelle produktivitetskrav, som statslige institutioner også er blevet pålagt.

Jeg mener, at det er helt rimeligt, at Forbrugerrådet – ligesom resten af statens institutioner – skal underlægges produktivitetskravene og sørge for at effektivisere – ligesom man også gør i det private erhvervsliv.

Retshjælpsordninger

Forbrugerrådet blev i 2003 tilført en merbevilling på 1,0 mio. kr. til styrkelse af retshjælpsordningen ”Forbrugernes principssager”. Efter denne ordning kan der ydes økonomisk støtte og vejledning til forbrugerne i principielle forbrugersager. Formålet med ordningen er at opnå en retsafgørelse i sager af særlig interesse for forbrugerne, og som kan være af betydning for retsudviklingen på forbrugerområdet.

Der blev desuden afsat 2,0 mio. kr. i 2003 til Forbrugerrådet i forbindelse med nyorienteringen af forbrugerpolitikken. Beløbet følger af udmøntningen af en finanslovsaftale i 2003 mellem regeringen og samtlige øvrige partier i Folketinget.

En del af de midler – nemlig 450.000 kr. – blev anvendt til en retshjælpsordning. Og det drejer sig om forsøgsordningen ”Rets-

hjælp til forbrugere i klagesager”.

Denne ordning skulle hjælpe forbrugere, som havde fået ret i et klagenævn, men hvor den erhvervsdrivende ikke ville følge afgørelsen.

Retshjælpsordningen hjælper forbrugeren til at føre sagen ved domstolene.

Forbrugerrådet fik i forbindelse med aftalen om Finansloven 2004 et bevillingsløft på 3 mio. kr. årligt frem til 2007. Midlerne skulle bruges til at fastholde ordningen med ”Forbrugernes Principssager” og sikre Forbrugerrådet stabile økonomiske rammer. Forbrugerrådet fik hermed mulighed for en mere langsigtet planlægning.

De 3 mio. kr. blev givet som en samlet sum til understøttelse af igangværende og fremtidige initiativer i rådets regi. Således blev der ikke afsat nye særbevillinger til ”Forbrugernes principssager”. Der blev dog givet en ét-årig særbevilling til forbrugerpolitiske initiativer på 1 mio. kr. Herved blev det også muligt for Forbrugerrådet selv at prioritere

hvilke projekter m.v. Forbrugerrådet ville anvende penge på.

Jeg mener, at det er et godt princip, at Forbrugerrådet, som varetager af forbrugernes interesser, selv bestemmer, hvilke områder og initiativer, det er vigtigt, at der anvendes ressourcer på. Det skal det offentlige ikke blande sig i. Forbrugerrådet skal være uafhængigt – også af offentlige interesser.

Jeg har netop modtaget en slut-evaluering fra Forbrugerrådet, som er positiv overfor forsøgsordningen ”Retshjælp til forbrugere i klagesager”. Jeg mener også, at det vil være en god idé om retshjælpsordningen den fortsatte.

Jeg går derfor ud fra, at Forbrugerrådet vil kunne finde midler til at videreføre retshjælpsordningen indenfor den bevilling, som gives til Forbrugerrådet, herunder det nævnte bevillingsløft på 3 mio. kr., som er givet til understøttelse af igangværende og fremtidige initiativer i rådets regi.

Jeg vil i øvrigt gerne gøre opmærksom på, at Forbrugerstyrelsen på firmatjek.dk offentliggør

navne på erhvervsdrivende, som ikke efterlever afgørelser fra Forbrugerklagenævnet. Offentliggørelsen skal motivere virksomhederne til at efterleve nævnets afgørelser.

Indtil nu er cirka 1/5 del af sagerne blevet efterlevet af virksomhederne efter at virksomhedens navn er blevet offentliggjort på firmatjek.dk. Dette initiativ bidrager derfor også til at sikre et velfungerende ankenævnsystem.

Råd og nævn

Jeg kan forstå, at Forbrugerrådet vil trække sig ud af en række råd og nævn. Det er vigtigt, at forbrugerne er repræsenteret, og at forbrugernes interesser bliver varetaget i de relevante sammenhænge.

Jeg mener nu også godt, at Forbrugerrådet kan opretholde sine hidtidige aktiviteter indenfor den bevilling, som det bliver tildelt, men jeg har selvfølgelig også forståelse for, at Forbrugerrådet er nødt til at prioritere sine ressourcer og nøje må overveje, hvilke råd og nævn Forbrugerrådet deltager i.

Det er Forbrugerrådets egen beslutning, hvilke råd og nævn det i sidste ende vælger at deltage i.

Afslutning

Jeg vil selvfølgelig fortsat arbejde for, at Forbrugerrådets bevilning fastholdes på et niveau, hvor Forbrugerrådet sikres stabile økonomiske rammer, herunder muligheden for en langsigtet planlægning.

Det betyder også, at vi løbende må vurdere, om Forbrugerrådet har de nødvendige midler, og i givet fald er jeg parat til at tage dette op ved de kommende finanslovsforhandlinger.